

Sygn. akt VIII U 1096/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Graul

Protokolant: st.sekr.sądowy Dorota Laszczuk

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2014 r. w Gdańsku

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 26 kwietnia 2013 r. nr (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję i zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych do obliczenia wysokości emerytury ubezpieczonego A. K. przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w wysokości 146,35 % wyliczonego z dwudziestu lat kalendarzowych: 1968, 1973-1981, 1989-1992, 1999-2003, 2009 z uwzględnieniem wynagrodzenia za rok 1992r. w kwocie wynikającej z legitymacji ubezpieczeniowej tj. 80990000,00 (osiemdziesiąt milionów dziewięćset dziewięćdziesiąt tysięcy) złotych.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 1096/13 UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26.04.2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przyznał A. K. prawo do emerytury od dnia 15.02.2013r. tj.: od osiągnięcia wieku (art. 27 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst Dz. U. z 2009r.Nr 153, poz. 1227), na podstawie art. 27 ustawy i ustalił jej wysokość zgodnie z art. 53 ustawy. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury Zakład przyjął podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym tj.: z 20 lat kalendarzowych tj.; z 1968; 1973-1981; 1989;1999;2000-2004; 2009; 2012 a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (wwpw) wynosi: 117,25% .

Jednocześnie Zakład odmówił uwzględnienia do podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia za okres od 01 .04.1990r. do 30.10.1993r., bowiem wpis w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy jest nieformalny - wpis podpisany „Z up ”na str. 85 i 87 , został zakwestionowany przez ZUS w związku z brakiem dokumentów stwierdzających wysokość dochodu tj.: zaświadczenia na druku Rp-7 lub kserokopii kartotek zarobkowych, potwierdzonych przez archiwum, dlatego przyjęto za ten okres wynagrodzenie minimalne obowiązujące w tym okresie.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony, nie zgadzając się z tak ustaloną wysokością emerytury i domagając się obliczenia jej wysokości emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia za lata kalendarzowe od 01.04.1990, 1991, 1992 z tytułu zatrudnienia w „P. W. s. z. o. w G.,” według wpisów dokonanych w legitymacji ubezpieczeniowej.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Ubezpieczony, ur. (...), w dniu 17.01.2013 r. złożył w pozwanym wniosku o emeryturę.

Zaskarżoną decyzją z dnia 26.04.2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przyznał A. K. prawo do emerytury od dnia 15.02.2013r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury Zakład przyjął podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym tj.: z 20 lat kalendarzowych tj.; z 1968; 1973-1981; 1989;1999;2000-2004; 2009; 2012 a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (wwpw) wynosi: 117,25% .

/okoliczności bezsporne, akta emerytalne plik II - k.1-2, 83, 84,/

W okresie od dnia 16.01.1989 r. do 30.10.1993 r. ubezpieczony zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G..

W spornym okresie jego wynagrodzenie kształtowało się następująco:

-za 1989 r. – 9502017,00 zł

- za 1990r. –39308 700,00 zł

- za 1991r. - 48 142 800,00 zł

- za 1992r. - 80 990 000,00 zł

Wnioskodawca ubezpieczony był w okresie od dnia 16.01 .1989r. do dnia 31.10.1993r. z racji posiadania statusu pracownika; płatnik składek : (...) w G. odprowadzała za ubezpieczonego składki indywidualnie od 16.01.1989 r. do 30.04.1990 r. , a w okresie od 01.04.1990r. do 10/93r. składała deklaracje bezimienne .

Ubezpieczony był założycielem i współnikiem spółki P.w G. , która zajmowała się remontami statków. Spółka liczyła 8 współników . Ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku dyrektora, pozostali wspólnicy na stanowiskach kierowników grupy robót , zastępcą ubezpieczonego był L. S.. W ramach spółki sprawami księgowo – kadrowymi , w tym rozliczaniem składek ZUS i wypełnianiem dokumentów z tym związanych zajmowała się księgowa E. W. , która dokonywała wpisów w legitymacjach ubezpieczeniowych pracowników dotyczących wysokości ich wynagrodzenia działając z upoważnienia zastępcy dyrektora spółki – L. S.

/dowody: świadectwo pracy z dnia –k.12 plik II akt ubez., legitymacja ubezpieczeniowa- k.12 akt sprawy , potwierdzenie ubezpieczenia- k. 21 pilk II akt ubez., kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej S. S. – k. 24-26 akt sprawy, zeznania świadka S. S.-k.53-54, zeznania ubezpieczonego – k.61-62/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. w wykonaniu zobowiązania dokonał hipotetycznego wyliczenia świadczenia A. K. z uwzględnieniem za lata 1990-1992 kwot wynagrodzenia z legitymacji ubezpieczeniowej, czyli

- za 1990r. –kwoty 39308 700,00 zł

- za 1991r. - kwoty 48 142 800,00 zł

- za 1992r. - kwoty 80 990 000,00 zł

oraz za okres od 01.01.1993r. do 30.10.1993r. kwoty minimalnego wynagrodzenia, tj. 15 643 548,00 zł. Wysokość tak obliczonej emerytury od dnia 15.02.2013r., tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury wynosiłaby 2832,32 zł, natomiast po waloryzacji od dnia 01.03.2013r. - 2945,61 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyliczony z 20 lat kalendarzowych, tj. 1968, 1973-1981, 1989-1992, 1999-2003, 2009 wyniósł 146,35% .

(vide: decyzja hipotetyczna o przeliczeniu emerytury- k. 102 plik II akt ubezp., pismo procesowe ubezpieczonego-k. 58 akt sprawy)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach pozwanego organu ubezpieczeniowego, których autentyczności strony nie kwestionowały . Sąd nie znalazł również podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu.

Nadto, Sąd oparł swoje ustalenia o treść zeznań świadka S. S. , które jako spójne i logiczne uznał za wiarygodne. Świadek był współpracownikiem ubezpieczonego , jak również założycielem i wspólnikiem spółki. Świadek ten dostarczył w szczególności wiedzy na okoliczność kto w imieniu spółki P. dokonywał wpisów do legitymacji ubezpieczeniowej pracowników i kto składał podpisy w legitymacjach ubezpieczeniowych. Świadek ten zeznał również na okoliczność wysokości zarobków ubezpieczonego w spornym okresie, jednakże nie posiadał wiedzy na ten temat w związku z czym Sąd nie uwzględnił zeznań świadka w tym zakresie przy ustalaniu stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie. W ocenie Sądu również zeznania ubezpieczonego zasługiwały na uznanie ich za wiarygodne , jako że korespondują z zeznaniami świadka oraz dokumentami zgromadzonymi w sprawie. Ubezpieczony był założycielem i dyrektorem spółki , stąd posiadał wiedzę o przyjętej praktyce ewidencjonowania wysokości wynagrodzeń pracowników w niej zatrudnionych.

Podstawą ustaleń były również hipotetyczne wyliczenia wysokości emerytury ubezpieczonego, dokonane przez organ rentowy w oparciu o w/w dokumentację.

Sąd zważył co następuje :

Analizując stan sprawy, sąd odwoławczy stanął na stanowisku, iż odwołanie ubezpieczonego jako zasadne zasługuje na uwzględnienie.

Spornym w niniejszej sprawie było czy pozwany zasadnie odmówił przyjęcia do obliczenia podstawy wymiaru świadczenia za lata od 01 .04.1990r. do 30.10.1993r. zatrudnienia w P.sp. zo.o. w G. wynagrodzenia na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej i przyjął za ten okres wynagrodzenie minimalne .

Zgodnie z przepisem art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 roku Nr 39 poz. 353 ze zm.) podstawę wymiaru świadczenia rentowego, bądź emerytalnego stanowi rzeczywiście otrzymywane wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składek.

W myśl Art. 15. ust 1. w/wym. ustawy - Podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 , który stanowi, że na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Według Ust 4. Art. 15 - W celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

Ust 5. Stanowi, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

W myśl przepisu art. 116 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokość, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Rozporządzeniem regulującym sporne kwestie w niniejszej sprawie jest rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412).

Stosownie do przepisu § 21 pkt 1. cytowanego rozporządzenia - Środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Z treści przywołanych wyżej przepisów wynika, że to na ubezpieczonym spoczywa obowiązek przedłożenia w organie rentowym dokumentów niezbędnych nie tylko do przyznania prawa do świadczenia, ale również mających wpływ na jego wysokość, zgodnie z regułami wynikającymi z art. 6 k.c. oraz 232 k.p.c. Stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 marca 2001 r., w sprawie o sygn. akt II UKN 297/00 oraz Sąd Apelacyjny w Gdańsku (np. w sprawie o sygn. akt III AUa 2588/00 z dnia 28 czerwca 2001 r. III AUa 377/01 z dnia 23 października 2001 r., czy III AUa 1540/00 z dnia 12 grudnia 2000 r.). Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela pogląd zaprezentowany przez Sąd Najwyższy i Sąd Apelacyjny w cytowanych wyrokach.

Ugruntowane orzecznictwo sądowe stoi na stanowisku, że w postępowaniu przed Sądem, także wówczas, gdy przedmiotem sporu jest podstawa wymiaru świadczeń ubezpieczeniowych, fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, a do Sądu należy ocena ich wiarygodności

(vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, III Aur 294/93, PS-wkl. 1994/3/6, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, LEX 32696).

W sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w postępowaniu sądowym, zgodnie z art. 473 k.p.c., nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i przesłuchania stron. Tym bardziej, w postępowaniu sądowym mogą być przeprowadzone dowody z innych dokumentów niż wymienione w § 21 cytowanego rozporządzenia (vide Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 4 marca 1997 r., III AUa 105/97, Apel/ W-wa 1997/2/7).

Powyższe stanowisko zostało zaaprobowane w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006 r., I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257, zgodnie z którym wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi.

Sąd, dokonując analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, doszedł do przekonania, iż przedłożona legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy o wysokości wynagrodzenia jest wystarczającym i wiarygodnym dokumentem dla ustalenia wysokości zarobków ubezpieczonego w spornym okresie .

Z materiału dowodowego wynika, że przedmiotowe wpisy o wysokości wynagrodzenia za lata 1990-1992 zostały dokonane przez upoważnioną do tego osobę – księgową E. W. , która działała z upoważnienia zastępcy dyrektora. Powyższe wynika z zeznań świadka S. S. oraz ubezpieczonego oraz z kserokopii legitymacji ubezpieczeniowej S. S. , w której widnieje - podobnie jak w legitymacji ubezpieczonego- podpis E. W., skrót – „z up.” oraz pieczęć imienna zastępcy dyrektora. Powyższe jednoznacznie wskazuje na stosowaną w przedmiotowej spółce procedurę wpisywania wysokości wynagrodzeń w legitymacji ubezpieczeniowych pracowników .

Jednocześnie Sąd miał na uwadze, że za rok 1993 pozwany zasadnie przyjął wynagrodzenie minimalne, bo legitymacja ubezpieczeniowa nie zawiera wpisu w tym zakresie.

Podkreślić w tym miejscu należy, że do podstawy wymiaru świadczenia można przyjąć tylko taką dokumentację, w oparciu o którą można ustalić rzeczywistą wysokość wynagrodzenia oraz inne jego składniki, co do których nie ma wątpliwości, iż podlegały składce na ubezpieczenie społeczne. Takim dokumentem jest przedmiotowa legitymacja ubezpieczeniowa .

Sąd zobowiązał pozwanego do hipotetycznego wyliczenia świadczenia A. K. z uwzględnieniem za lata 1990-1992 kwot wynagrodzenia z legitymacji ubezpieczeniowej oraz za okres od 01.01.1993r. do 30.10.1993r. kwoty minimalnego wynagrodzenia, tj. 15 643 548,00 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyliczony z 20 lat kalendarzowych, tj. 1968, 1973-1981, 1989-1992, 1999-2003, 2009 – z uwzględnieniem wysokości wynagrodzenia za lata 190 – 1992 w wysokości wykazanej w legitymacji ubezpieczeniowej - wyniósł 146,35% , a zatem jest wyższy od wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynikającego z zaskarżonej decyzji , wynoszącego 117,25% , co na mocy art. 111 ustawy emerytalnej obliguje pozwanego do ponownego obliczenia emerytury.

Wobec powyższego, na mocy art. 477 (14) § 2k.p.c. i powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w wyroku.

SSO Magdalena Graul